

Αθήνα, 4 Απριλίου 2014

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Θέμα: Μη ολοκληρωμένη προστασία του συνόλου των προστατευόμενων περιοχών του Κυπαρισσιακού Κόλπου και παραπομπή της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τον Νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο.

Η ελληνική κυβέρνηση μέχρι σήμερα δεν έχει θεσμοθετήσει ένα αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης και προστασίας της περιοχής του Κυπαρισσιακού Κόλπου συνολικά και ειδικότερα για τον Νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο, με αποτέλεσμα η χώρα μας να παραπέμπεται στο αρμόδιο Ευρωπαϊκό όργανο, να μένει απροστάτευτο το περιβάλλον αλλά και να ταλαιπωρούνται εντελώς άδικα οι κάτοικοι που ζουν στην εγγύς και ευρύτερη περιοχή.

Σε Δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό πρωτοκόλλου IP/14/324, 28/03/2014 αναφέρεται ότι «Η Επιτροπή παραπέμπει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την ελλιπή προστασία ενός εμβληματικού είδους ζώου», ήτοι της θαλάσσιας χελώνας Καρέτα- Καρέτα, απειλούμενο είδος το οποίο σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ χρήζει αυστηρής προστασίας.

Στο παραπάνω Δελτίο Τύπου μεταξύ άλλων διαβάζουμε ότι «[...] Η υπόθεση αφορά σχέδια ανάπτυξης στον Κυπαρισσιακό Κόλπο στη Δυτική Πελοπόννησο, μία από τις σημαντικότερες παραλίες φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας Καρέτα στη Μεσόγειο και μια περιοχή που προστατεύεται βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ. [...] Έπειτα από σύσταση του αρμόδιου για το περιβάλλον Επιτρόπου κ. Janez Potočnik, η Επιτροπή παραπέμπει τη συγκεκριμένη υπόθεση στο Δικαστήριο της ΕΕ».

Επισημαίνεται ότι ο Κυπαρισσιακός Κόλπος έχει ενταχθεί στο ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και από το 2006 έχει αναγνωριστεί ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας ενώ βάσει του Νόμου 39/37 του 2011 η περιοχή χαρακτηρίζεται ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης. Επίσης επισημαίνεται ότι η περίοδος της ωοτοκίας της Καρέτα πρόκειται να ξεκινήσει το αμέσως επόμενο διάστημα (μέσα Μαΐου) και ότι θα έπρεπε να είχαν ήδη οριστεί και διαμορφωθεί τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του απειλούμενου είδους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Περιβάλλον σημειώνει ότι είχε αποστείλει προειδοποιητική επιστολή προς την Ελληνική Κυβέρνηση τον Οκτώβριο του 2011 ενώ ένα χρόνο μετά η χώρα μας έλαβε αιτιολογημένη γνώμη. Η Ελλάδα αναγνώρισε την ανάγκη λήψης μέτρων και κατάρτισε πρόγραμμα δράσης και χρονοδιάγραμμα αλλά δύο χρόνια μετά, ελάχιστη πρόοδος έχει σημειωθεί. Η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι συνεχίζονται οι κατασκευαστικές εργασίες εντός του πυρήνα

του βιοτόπου αναπαραγωγής, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα να πλήττονται τα προστατευόμενα παράκτια οικοσυστήματα αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας και γι' αυτό προέβη στην παραπομπή στο Δικαστήριο.

Για το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών του Κυπαρισσιακού Κόλπου:

- α) «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος»,
- β) Θαλάσσια περιοχή κόλπου Κυπαρισσίας και γ) περιοχές Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (εφεξής ΕΖΔ) Θίνες Κυπαρισσίας, Νεοχώρι-Κυπαρισσία (GR2550005) και της ΕΖΔ θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας Ακρωτήριο Κατάκολο - Κυπαρισσία (GR2330008) έχει εκδοθεί η υπ' αριθμόν Πρωτοκόλλου Οικ. 122750/28-02-2014 Απόφαση που αφορά την εκπόνηση εντός δύο μηνών σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος που θα χαρακτηρίζει, ρυθμίζει και καθορίζει όρους προστασίας και μέτρα διαχείρισης κατά τρόπο ενιαίο και για τις τρεις ανωτέρω γειτονικές ΕΖΔ».

Η απόφαση προβλέπει ότι εντός δύο (2) μηνών θα έχει συμπληρωθεί η ΕΠΜ για την προστατευόμενη περιοχή Καϊάφα (εκπονήθηκε το 2011, παραλήφθηκε και εγκρίθηκε από το ΥΠΕΚΑ το 2012) «με τα εναπομείναντα τμήματα».

Επιπροσθέτως, μέσα σε αυτό το χρονικό πλαίσιο των δύο (2) μηνών προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί η δημόσια διαβούλευση του σχεδίου Π.Δ., να έχουν ενσωματωθεί τα αποτελέσματά της και ο ανάδοχος να παραδώσει το σχέδιο Π.Δ. «ώστε να προωθηθεί για υπογραφές».

Οι αλληπάλληλες καθυστερήσεις και η ανικανότητα του ΥΠΕΚΑ να προωθήσει εγκαίρως το Π.Δ. είχαν σαν αποτέλεσμα να χαθεί πολύτιμος χρόνος και για την ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την έναρξη των έργων ήπιας ανάπτυξης στον Καϊάφα.

Αντίστοιχα, αναφορικά με το νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο (μεσσηνιακό τμήμα) το ΥΠΕΚΑ έχει επιδείξει εγκληματική ολιγωρία και δεν έχει υλοποιήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το Νοέμβριο 2012, με αποτέλεσμα η υποβάθμιση του βιοτόπου να συνεχίζεται με κίνδυνο να ακυρωθεί εντελώς ο στόχος προστασίας του. Αυτή ακριβώς η εγκληματική ολιγωρία είχε ως αποτέλεσμα την παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και τώρα το ΥΠΕΚΑ προσπαθεί άρον-άρον να «συμμαζέψει τα ασυμμάζευτα» δίνοντας προθεσμία 2 μήνες για να εκπονηθεί ΕΠΜ για την προστασία του πυρήνα του βιοτόπου.

Ο Κυπαρισσιακός Κόλπος είναι περιοχή που όφειλε η ελληνική Πολιτεία εδώ και χρόνια να έχει θέσει σε καθεστώς αποτελεσματικής προστασίας, εγκρίνοντας τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, να έχει θεσμοθετήσει με Προεδρικό Διάταγμα τις ζώνες και τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και να έχει συστήσει τον αντίστοιχο Φορέα Διαχείρισης.

Η Πολιτεία έπρεπε να είχε υλοποιήσει τα παραπάνω ώστε να μην φτάνουμε σήμερα να διαπιστώνουμε περιβαλλοντικά εγκλήματα, όπως οι παράνομες-αυθαίρετες διανοίξεις δρόμων εντός προστατευόμενων περιοχών και σχέδια μεγάλης οικιστικής ανάπτυξης. Επίσης να μην φτάνουμε να απειλούμαστε με σημαντικότερες κυρώσεις για το ελληνικό δημόσιο με την επικείμενη επιβολή προστίμων από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Στο σημείο αυτό θέλουμε να τονίσουμε ότι εάν το ΥΠΕΚΑ είχε θεσπίσει εγκαίρως το απαραίτητο πλαίσιο προστασίας της περιοχής δεν θα βίωναν οι κάτοικοι της περιοχής τον κοινωνικό και πολιτικό εκβιασμό από την Υπουργική Απόφαση του ΥΠΕΚΑ κ. Καλαφάτη (αρ.28353/23.5.2013) με την οποία έχει τεθεί σε «ιδιότυπη ομηρία» (αναστολή

έκδοσης οικοδομικών αδειών) ώστε να αναδυθεί ο «κοινωνικός αυτοματισμός» στην υπηρεσία επώνυμων οικονομικών και ανταναπτυξιακών συμφερόντων στην περιοχή. Η εν λόγω υπουργική απόφαση λήφθηκε ως ένα μέτρο προσωρινό και εξαιτίας της κωλυσιεργίας και ανικανότητας του ΥΠΕΚΑ, έχει φτάσει να ισχύει για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, με το υπ' αρ. 5480/25.11.2013 η Γ.Γ. του ΥΠΕΚΑ, Κωνσταντίνα Γιαννακοπούλου, έδωσε πρόσθετα στοιχεία επί της Παράβασης 2011/2156 – Αιτιολογημένη Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ανέλαβε τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α. σε εφαρμογή της υπ' αρ. 509/4-3-2013 Υπ. Απόφασης η συσταθείσα Επιτροπή θα έπρεπε να εκπονήσει επιστημονική μελέτη - έρευνα (έχει ανατεθεί στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο) η οποία θα έπρεπε να παραδοθεί έως τις 15.12.2013. Η μελέτη μεταξύ άλλων έπρεπε να προτείνει μέτρα αποκατάστασης της υποβάθμισης και της καταστροφής των αμμολόφων λόγω αυθαίρετων καλλιεργειών και κατασκευών στο οικοσύστημα των θινών. Η παραπάνω μελέτη δεν έχει δημοσιευθεί έως σήμερα παρά το γεγονός ότι πολλοί φορείς έχουν ζητήσει από το ΥΠΕΚΑ να λάβουν γνώση του περιεχομένου της.

β. υπάρχει δέσμευση ότι η επικαιροποίηση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για το νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο (η οποία έχει κατατεθεί στο ΥΠΕΚΑ από το 2002) και το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 28.2.2014. Όπως ήδη αναφέρθηκε, στις 28.02.2014 τελικώς εκδόθηκε απόφαση για την έκδοση ενιαίου Π.Δ. για τις τρεις προστατευόμενες περιοχές του Κυπαρισσιακού Κόλπου.

γ. τέλος, δεσμεύτηκε ότι θα έχει τεθεί σε λειτουργία το Σχήμα Διοίκησης και Διαχείρισης της Προστατευόμενης Περιοχής, με βάση το εγκεκριμένο Π.Δ., έως τις 20.5.2014.

Με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραπομπή της χώρας μας είναι σαφές ότι ο Επίτροπος Περιβάλλοντος απέρριψε την πρόταση του ΥΠΕΚΑ και δεν αναγνώρισε ότι είναι επαρκή τα μέτρα που έχει λάβει το αρμόδιο Υπουργείο.

Επειδή:

- Η προχειρότητα και η μη εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας επιφέρει τεράστιο πλήγμα στη φυσική μας κληρονομιά και σε σπάνια είδη του οικοσυστήματος
- Με την διαχρονική πολιτική των αρμόδιων Υπουργών προωθείται η εγκατάλειψη, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και η δημιουργία αισθήματος διαμάχης ανάμεσα στους πολίτες που ζουν εγγύς και ευρύτερα στις εν λόγω περιοχές
- Υπάρχει ο κίνδυνος για επιβολή χρηματικού προστίμου στη χώρα μας που δύναται να της στερήσει σημαντικότερους πόρους
- Υπάρχει κίνδυνος να επεκταθεί η προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και για τον Βόρειο Κυπαρισσιακό στο νομό Ηλείας
- Ξεκινάει άμεσα η περίοδος ωοτοκίας για τη θαλάσσια χελώνα καρέτα-καρέτα
- Πρέπει να κυρωθούν και να εφαρμοστούν άμεσα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης και προστασίας των εν λόγω περιοχών

· Η μεγάλη καθυστέρηση της προώθησης του Π.Δ. και της ΕΠΜ έχει σαν αιτία την καθυστέρηση της απορρόφησης των κοινοτικών πόρων ύψους 8.500.000 € (ΕΣΠΑ 2007-2013) για την υλοποίηση των απαιτούμενων έργων συντήρησης, ανάπλασης, υποδομών, προστασίας και επισκευής στα λουτρά Καϊάφα.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Με ποιο αιτιολογικό απέρριψε τις προτάσεις του ΥΠΕΚΑ ο Ευρωπαϊός Επίτροπος για το Περιβάλλον και αποφάσισε την προσφυγή της χώρας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο;
2. Για ποια ζητήματα και με ποιο χρονοδιάγραμμα δεσμεύτηκε το ΥΠΕΚΑ απέναντι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2012 και για ποιο λόγο δεν έχει εφαρμόσει τις δεσμεύσεις του μέχρι σήμερα;
3. Τι προτίθεται να κάνει ώστε να μην καταδικαστεί η Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο;
4. Τι άμεσα μέτρα και ρυθμίσεις θα λάβει για την προστασία των οικοσυστημάτων με δεδομένο ότι ξεκινάει άμεσα (15 Μαΐου) η περίοδος ωτοκίας για τη θαλάσσια χελώνα Καρέτα;
5. Τι σκοπεύει να κάνει για να μην επεκταθεί η προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και στον Βόρειο Κυπαρισσιακό, στο τμήμα του νομού Ηλείας;
6. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η έκδοση του ενιαίου Π.Δ. για τον Κυπαρισσιακό Κόλπο και με ποιο χρονοδιάγραμμα θα ολοκληρωθεί;
7. Ποιος είναι πολιτικά και διοικητικά υπεύθυνος για την προσφυγή της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο;
8. Υπάρχει κίνδυνος μη απορρόφησης των 8.500.000€ από το ΕΣΠΑ 2007-2013 για τα έργα στον Καϊάφα λόγω της καθυστέρησης στην περιβαλλοντική αδειοδότηση;
9. Εάν απορροφηθούν οι κοινοτικοί πόροι για την υλοποίηση έργων στον Καϊάφα ύψους 8.500.000€, με ποια περιβαλλοντική αδειοδότηση θα υλοποιηθούν αυτά τα έργα;
10. Μέχρι πότε θα αρνείται να θεσμοθετήσει αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης και προστασίας της περιοχής του νότιου Κυπαρισσιακού Κόλπου ώστε να πάψει η αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών και εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών στην ευρύτερη περιοχή που υπερβαίνει τα όρια των προς προστασία περιοχών;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Έφη Γεωργοπούλου-Σαλτάρη

Θανάσης Πετράκος